Klassiek

Theo Wubbolts

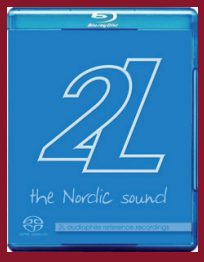

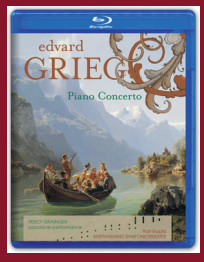

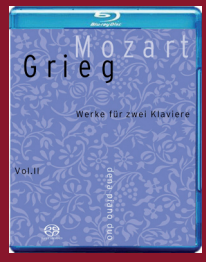

Buiten de discussie om of er wereldwijd nu meer of juist minder SuperAudio-CD's worden geproduceerd dan wel verkocht, feit is dat meerkanaals-audio aan terrein verliest. Vaderlandse labels als Channel Classics, PentaTone (regelmatig in deze kolommen besproken) en nog enkele buitenlandse waaronder MDG en 2L brengen nog steeds nieuwe titels uit – en verkopen er naar het schijnt ook steeds meer van. Het zit het format ook niet mee als je bedenkt dat fabrikanten van de hard-ware, luisterend naar wensen op de Japanse markt, vaker een twee-kanaals dan een in multichannel SACD-afspeelmogelijkheid in hun SACD-spelers bieden.

Net als bij DVD-Audio heb je bij SACD nu eenmaal een speciale speler nodig om van deze extra kwaliteit te kunnen genieten en is het om die reden nooit een format voor de grote massa geworden.

Is dat jammer? Ja, want wie naar meerkanaals klassiek luistert weet dat het volume terug genomen kan worden en dat vooral het 'laag' enorm aan natuurlijkheid wint.

Maar hoe HVT ook een lans heeft gebroken voor SACD – ik blijf natuurlijk titels recenseren – misschien moeten we de 'strijd' voor goede meerkanaalsweergave voortzetten in een nieuw systeem: de Blu-ray, want… elke Blu-ray-speler heeft de mogelijkheid om via HDMI meerkanaals audio af te geven en dat desnoods in 7.1 en in 24-bit/192kHz, lossless gecodeerd en/of LPCM, afhankelijk wat de producent in gedachten had. Sommige Blu-ray-spelers hebben meerkanaals analoge uitgangen en ingebouwde omzetters voor LPCM en lossless coding. Als Blu-ray voort gaat op de ingeslagen zegetocht in de huiskamers – en eerlijk gezegd verwacht ik dat ook – is voornoemde 'bezwaar' de massamarkt niet te bereiken verdwenen. Het enige drempeltje dat te nemen is, is wellicht het feit dat de klassiek-liefhebber zijn televisie niet aan zal zetten om naar muziek te luisteren. De MSM-studio in München heeft daar een 'authoring' op bedacht dat zij 'Pure Audio' noemen en zo werkt als SACD.

Het Noorse label 2L brengt zes titels uit die zo – in Pure Audio – gemaakt zijn en levert daarnaast in dezelfde verpakking ook een SACD mee. Als zodanig een ideale tussenoplossing.

2L: the Nordic sound
Op 19 tracks een reis door de catalogus van 2L. Op de Blu-ray staat de muziek in multichannel 5.1 dts-HD, 5.1 LPCM en 2.0 LPCM in 24-bit/192kHz vanaf de master die in DXD gecodeerd is (24-bit/352,8kHz). De SACD bevat 5.1 en 2.0 in DSD en 2.0 PCM.

Trondheim Solistene: Divertimenti
Naast de 'Simple Symphony' van Benjamin Britten, het Concerto for String Orchestra van Grazyna Bacewicz, 'Carmina' van Terje Bjørklund en tot slot Divertimento for Strings van Béla Bartók.

Flute Mystery
Werken van Fred Jonny Berg, gespeed door Emily Beynon, fluit, Catherine Beynon, harp en het Philharmonia Orchestra onder leiding van Vladimir Ashkenazy.

Edward Grieg
Het beroemde pianoconcert met Percy Grainger (1882-1961) – ja heus een opname van een inspeling op een zogenaamde Duo-Art reproducerende piano – en het Kristiansand Symfoniorkester o.l.v. Rolf Gupta. Verder uitvoeringen door Edward Grieg zelf vanaf Phonola muziekrollen, 'bediend' door Rex Lawson, pianolist, van solowerken en de Sonata for Violin and Piano, gespeeld door Øyvind Bjorå, viool en Rex Lawson, pianolist. (Iets voor de verzamelaar pur sang…)

W.A. Mozart / E. Grieg
De Sonate in D-Dur voor twee piano's, de Fantasie KV475 met een bijgecomponeerde tweede partij door Edward Grieg en als derde werk de Altnorwegische Romanze van Grieg. Gespeeld door het Dena Piano Duo (Tina Margareta Nilssen en Heide Görtz).

SONar
Ellen Sejersted Bødtker, harp, speelt werken van Magnar Åm.

Tijdens de CES zag ik op slechts één stand dat er met Blu-ray in meerkanaals audio werd gedemonstreerd en dat was bij LG (zie foto). Leuk detail is dat de luidsprekers van dusdanige kwaliteit waren/zijn dat je mag hopen dat deze Koreaan serieus van plan is het voortouw te nemen voor 'Blu-ray-Audio'.